

Nina Helen Aas Røkkum & Marie Florence Moufack

På kollisionskurs?

Institutionella logiker i uppsökande ungdomsarbete och social barnavård

Preventive work holds a central place in the recently implemented child welfare reform in Norway, where early interventions and the shared responsibility of public authorities to support children and young people in vulnerable life situations are emphasized (Bufdir 2022). At the same time, this development raises questions about how preventive work is understood and practiced within contemporary child welfare. This article explores how professionals in an outreach youth service navigate tensions between relational considerations and institutional demands in their encounters with the child welfare system. Drawing on a four-month ethnographic field study conducted in a Norwegian municipality in 2025, consisting of participant observation, field conversations, and one semi-structured in-depth interview, the analysis applies institutional logics (Røhnebæk 2021; Thornton et al. 2012) as its analytical framework. Three dominant logics are identified: i) a welfare-oriented logic characterized by flexibility and relational closeness; ii) a legal logic grounded in legal certainty, documentation requirements, and risk assessment, and iii) a logic of integrity that seeks to reconcile the two. The results show that outreach youth work has its greatest potential when carried out in the spaces between different levels of preventive efforts but is constrained when bureaucratic regulations take precedence. Integrity, understood as openness about and justification of one's role, uncertainty, and power, emerges as a core professional ethical value that can foster trust in interprofessional collaboration. The discussion highlights how bureaucratic arrangements, such as separate record-keeping systems and administrative procedures, challenge relational approaches and contribute to fragmented collaboration. It is argued that integrity can function as an active professional approach to bridge differences between relational and legal practices, and that supportive organizational structures are needed to balance flexibility in care work with demands for legal certainty. Trust thus appears both as the condition that sustains collaboration and as an indicator of its quality, while simultaneously requiring continuous maintenance across institutional contexts.

Keywords: outreach youth work, child welfare services, interprofessional collaboration, institutional logics, prevention, integrity

Nina Helen Aas Røkkum är førsteamanuensis, Institutt for sosialt arbeid, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet

Marie Florence Moufack är universitetslektor, Institutt for sosialt arbeid, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet.

Kontakt: nina.rokkum@ntnu.no

<https://doi.org/10.64098/SVT.2025.32.55877>

Socialvetenskaplig tidskrift, vol 32, nr 3-4 (2025), s. 374-395.

© 2025 Författarna, Licens: CC-BY 4.0.

Introduktion

Förebyggande arbete har länge varit ett centralt mål inom norsk barnavårdspolitik, men de senaste åren har det skett en förändring i förhållande till vem som ska bära ansvaret för det och var det ska bedrivas. Barnavårdsreformen, som trädde i kraft 2022, markerar ett skifte där ansvaret för förebyggande arbete i större grad flyttas ut från den sociala barnavården och över till kommunens övriga verksamheter. Samtidigt har den sociala barnavården utvecklats i riktning mot ett mer specialiserat system, med ökat fokus på kärnuppgifterna kopplade till omhändertaganden och andra långtgående ingripanden (Clifford et al. 2015; Misund 2022). Detta har lett till en pågående debatt om huruvida den norska sociala barnavården rör sig bort från en helhetlig välfärdsmodell mot en mer riskorienterad och juridifierad praktik (Aamodt 2017).

I socialt arbete med ungdomar i sårbara livssituationer ställs det stora krav på både relationella färdigheter och förmåga att navigera inom komplexa kontexter. Ungdomar med psykosociala svårigheter, missbruksproblematik, kriminalitetserfarenheter och instabila omsorgsförhållanden möter ofta ett fragmenterat välfärdssystem där olika insatser agerar utifrån skilda ramverk (Røiseland & Vabo 2012). Kommunala uppsökande verksamheter avses spela en central roll genom att etablera kontakt och tillit till ungdomar som ofta befinner sig i utkanten av, eller i opposition till, systemet som ska stödja och hjälpa. Målsättningen med deras arbete är att förebygga vidare problemutveckling och motverka att ungdomar faller ur skola, arbete eller sociala nätverk, genom relationsbaserade, flexibla och ofta långsiktiga insatser (Erdal 2006; Oslo kommune 2020).

Samtidigt är dessa verksamheter en del av ett större välfärdssystem, där den sociala barnavården har ett särskilt myndighetsansvar för att värna barns rättigheter och skydda dem mot omsorgssvikt och allvarlig risk. Den sociala barnavårdens arbete regleras av barnavårdslagen, som ska säkerställa att barn och unga som lever under förhållanden som kan skada deras hälsa och utveckling, får nödvändig hjälp, omsorg och skydd i rätt tid, jfr Barnavårdslagen § 1, första stycket (Lovdata 2026). I ett nordiskt jämförande perspektiv bör det noteras att det i Norge finns en tydlig organisatorisk uppdelning mellan barnavården och den kommunala socialtjänsten, där barnavården utgör en egen specialiserad myndighet. I Sverige är motsvarande uppgifter samlade inom socialtjänsten. Detta innebär att den sociala barnavårdens arbete i hög grad styrs av juridiska krav, dokumentationsplikt och beslutsprocesser som ska säkerställa både barnets bästa och familjens rättssäkerhet (Misund 2023). När uppsökande arbete bedrivs i relation till ungdomar som omfattas av formellt beslutade

insatser inom barnavården, måste detta arbete delvis förhålla sig till samma juridiska ramar och myndighetskrav. Detta skapar en spänning mellan uppsökandets frivillighetsbaserade och tillitsorienterade arbetssätt och barnavårdens rättsligt reglerade ansvar. Att undersöka hur dessa skillnader påverkar praktiken framstår därför som särskilt relevant. Med detta som bakgrund undersöker och analyserar denna studie: *Hur upplever och hanterar professionella inom ett uppsökande ungdomsarbete spänningen mellan relationella hänsyn och institutionella krav i mötet med den sociala barnavården?*

Tidigare forskning

Flera studier har visat hur institutionella logiker formar samarbete och tjänsteutövning i arbetet med barn och unga i sårbara livssituationer. Hansen et al. (2020) visar att tvärprofessionellt samarbete ofta präglas av "problem i gränssnitten" mellan verksamheter, eftersom de opererar utifrån olika logiker, mål och problemförståelser. Den sociala barnavården, skola, psykisk hälsovård, polis, socialtjänst, samt försäkringskassa och arbetsförmedling (Nav) förvaltar skilda lagverk, organisationsstrukturer och professionella normer, vilket ger olika uppfattningar om ansvar, handlingsutrymme och åtgärder. Bristande gemensam förståelse av problemdefinition och ansvarsfördelning försvårar därmed utvecklingen av helhetliga insatser till barn och unga.

Oterholm (2018) visar hur olika institutionella logiker präglar uppföljningen av unga med barnavårdsbakgrund i övergången till vuxenlivet. Den sociala barnavården arbetar inom en omsorgslogik som betonar sårbarhet, nära uppföljning och relationsbaserat arbete, medan Nav följer en välfärdsstatslogik med fokus på självständighet, ansvarstagande och snabb övergång till arbete eller aktivitet. Dessa skillnader kan leda till att unga riskerar att förlora nödvändigt stöd i en sårbar livsfas, vilket enligt Oterholm inte beror på individuella attityder utan på institutionella ramar och förväntningar. Liknande spänningar identifieras i samarbetet kring ungdomar som begått kriminella handlingar (Oterholm 2025), där den sociala barnavården präglas av en omsorgslogik medan polis och rättsväsende utgår från en straffrättslig logik. Studien visar hur professionella måste förhandla mellan kontroll och behovet av omsorg och stöd. Vidare identifierar Gøtzsche-Astrup et al. (2023) två dominerande institutionella logiker i arbetet med att förebygga våldsbejakande extremism i Norden: i) en samhällssäkerhetslogik och ii) en social omsorgslogik. Samhällssäkerhetslogiken fokuserar på att identifiera och hantera hot mot samhället, och präglas av riskbedömning, övervakning och kontroll. Social omsorgslogik riktar sig mot individer i

riskzonen för radikalisering, och fokuserar på att förstå och adressera de underliggande sociala, psykologiska och ekonomiska faktorer som kan leda till extremism. Förebyggande arbete betonas genom omsorg, rehabilitering och samarbete mellan olika välfärdsverksamheter inom den sistnämnda logiken. Studien visar att professionella med erfarenhet av tvärprofessionellt samarbete ofta utvecklar mer integrerade förståelser, där social omsorgslogik får större utrymme. Författarna drar slutsatsen att skillnader mellan institutionella logiker är gradskillnader snarare än artskillnader, men att de ändå har betydelse för utvecklingen av ömsesidig tillit.

Teoretiska perspektiv

Institutionella logiker

Institutionella logiker som teoretiskt perspektiv introducerades av Alford och Friedland (1985) och vidareutvecklades senare av bland andra Thornton et al. (2012). Thornton och Ocasio (2008, s. 101) definierar institutionella logiker som samhälleligt konstruerade och historiskt utvecklade mönster av kulturella symboler och materiella praktiker, som omfattar antaganden, värderingar och uppfattningar som skapar mening och strukturerar verksamhet inom ett fält. Logikerna riktar aktörernas uppmärksamhet genom att ange vad som uppfattas som relevant, legitimt och meningsfullt i olika handlingssituationer. I denna bemärkelse är institutionella logiker mer än normer. De utgör strukturerade tolkningsramar för hur organisationer förstår sin roll, sina användare och sina handlingar. Därmed berörs inte enbart organisatoriska strukturer, utan även relationella och etiska dimensioner.

Frågor om etik och tillit blir centrala eftersom de synliggör hur aktörer navigerar mellan olika institutionella logiker i praktiken. Etik avser här de värderingar och principer som vägleder professionella i mötet med motstridiga institutionella krav, medan tillit kan förstås som en social förutsättning för samarbete och som möjliggör öppenhet, ansvarstagande och gemensam förståelse (Bentzen 2019; Leer-Salvesen 2021). Detta hänger nära samman med begreppet diskretion, som beskriver det professionella handlingsutrymme där etik och tillit omsätts i praktiken (Molander 2016). Genom sin diskretion utövar professionella omdöme i relation till flera institutionella logiker samtidigt, vilket ger dessa etiska och relationella dimensioner konkret betydelse.

Røhnebæk (2021) framhåller att institutionella logiker utgör analytiska verktyg för att identifiera underliggande spänningar i offentlig sektor, underlätta samarbete och bidra till en mer balanserad samexistens av olika institutionella förståelser. Även om

mångfald och dissonans kan fungera som källor till nytänkande, kan de också skapa konflikter och undergräva samarbete, vilket ställer krav på en varsam balans mellan motstridiga förväntningar (Slettebø & van der Meij 2018). För att belysa hur sådana balansgångar kan förstås, identifierar Røhnebæk (2021, s. 115) tre möjliga scenarier för interaktion mellan institutionella logiker i samarbete, som ger aktörerna olika uppfattningar om vad som är legitim praktik, vilka mål som ska prioriteras och hur verksamheterna ska utformas: i) ett konstruktivt scenario där kontrasterande logiker kompletterar varandra, ii) ett balanserat scenario där logiker samexisterar utan dominans, och iii) ett konflikt drivet och obalanserat scenario där en logik undergräver ett helhetligt samarbete.

Styrningsrelationer

Även om olika institutionella logiker kan identifieras, är dessa inte fristående utan ingår i bredare institutionella sammanhang som strukturerar både praktik och professionellt handlingsutrymme. För att förstå hur sådana riktlinjer formar välfärdsverksamheternas praktik, erbjuder Dorothy Smiths (2005) institutionella etnografi en fruktbar utgångspunkt. Smith visar hur professionella navigerar i vardagliga styrningsrelationer, där dokument, procedurer och rapporteringskrav koordinerar praktiken över organisatoriska nivåer. I denna studie bidrar perspektivet till att synliggöra hur professionella inom den uppsökande verksamheten upplever att deras relationella arbete formas och avgränsas av textuella och organisatoriska strukturer, särskilt den sociala barnvärden. Krav på dokumentation och beslutsprocedurer kan här förstås som koordinerande texter som organiserar professionell praktik (Smith & Turner 2014). Genom lagar och riktlinjer, ärendehanteringssystem, standardiserade formulär och rapporteringskrav kopplas lokala handlingar till överordnade politiska, juridiska och administrativa styrstrukturer.

Begreppet styrningsrelationer belyser därmed hur institutionella logiker påverkar professionellas handlingsutrymme i tvärprofessionellt samarbete. Smith (1987, 2005) beskriver styrningsrelationer som nätverk av överordnade strukturer, exempelvis politiska direktiv, lagar, regler och institutionella diskurser, som ger riktning åt handlingar och förståelser av verkligheten. Dessa relationer är ofta osynliga i det dagliga arbetet, men framträder genom institutionella texter som procedurer, mallar, riktlinjer och rapporteringskrav som strukturerar praktiken (Nilsen & Breimo 2023). Styrningsrelationerna formar vilka frågor som ges institutionell tyngd, hur riskbedömningar görs, samt vilka åtgärder som prioriteras. Exempelvis kan krav på tidiga

insatser, standardiserad dokumentation eller mål om minskad institutionsplacering påverka hur professionella väger omsorg mot kontroll i sitt arbete.

Metod och studiens kontext

Förebyggande av kriminalitet och missbruk bland ungdomar är ett gemensamt samhällsansvar, men ansvarsfördelningen inom det norska välfärdssystemet varierar betydligt mellan kommunala verksamheter. Uppsökande verksamheter är inte lagstadgade, men förväntas bedriva både relationsbaserat arbete och systematisk uppföljning av ungdomar med och utan koppling till den sociala barnvården. Detta innebär en kontinuerlig balans mellan flexibilitet och individanpassning å ena sidan, och krav på ansvar, dokumentation och uppföljning å den andra, inom ramen för begränsade resurser och delvis otydliga mandat. Denna balansutmaning förstärks av utvecklingen inom norsk barnvårdspolitik. Den traditionella "välfärdsbarnvården" (Kojan 2011) med ett brett förebyggande uppdrag, har gradvis ersatts av en mer specialiserad "kärnbarnvård" som prioriterar de mest allvarliga fallen (Misund 2022). Barnvårdsreformen skjuter det förebyggande ansvaret tydligare över till kommunala verksamheter som barnvårdscentral, skola, förskola och psykisk hälsovård (Bufdir 2022).

Parallellt har en ökad riskorientering inom den sociala barnvården lett till användning av standardiserade verktyg och checklistor för att identifiera barn i fara för allvarlig omsorgssvikt (Aamodt 2017; Featherstone et al. 2018). Även om detta kan bidra till mer precisa bedömningar, kan det också medföra en mer reaktiv praktik. Efter flera domar i Europeiska domstolen för mänskliga rättigheter har dessutom rättssäkerhet, dokumentation och formella processer fått ökad tyngd (Bufdir 2025), vilket ytterligare kan begränsa flexibiliteten i arbetet. I detta landskap förväntas uppsökande verksamheter kombinera lågtröskelinsatser och strukturerad uppföljning av ungdomar som omfattas av barnvårdsåtgärder, trots avsaknad av motsvarande lagförankring och resurser.

Studien tar sin utgångspunkt i två kommunala verksamheter i en norsk kommun. Den första är en uppsökande verksamhet med förebyggande mandat gentemot ungdomar i åldern 13–25 år. Verksamheten arbetar främst med att etablera förtroendefulla relationer till unga i riskzonen och initiera tidiga, frivilliga insatser för att motverka negativ utveckling kopplad till missbruk och kriminalitet. I vissa fall ansvarar verksamheten även för uppföljning av beslutade åtgärder inom den sociala barnvården. Den andra verksamheten är kommunens sociala barnvård, som har lagstadgat ansvar att ge hjälp och skydd när barns omsorgssituation ger anledning till oro. Åtgärderna är i huvudsak samtyckesbaserade, men kan vid behov också beslutas

utan samtycke. Barnavården samarbetar nära med andra kommunala verksamheter, däribland den uppsökande verksamheten. Eftersom organisationerna använder separata journalsystem, omfattas ungdomar som följs upp av båda verksamheterna ofta av parallell dokumentation och skilda organisatoriska logiker. Detta samverkansfält utgör studiens övergripande kontext.

Forskningsdesign

Studien bygger på ett sammanhängande etnografiskt fältarbete genomfört mellan mars och juni 2025. Datamaterialet består huvudsakligen av observationsanteckningar från deltagande i det dagliga arbetet och samarbetet mellan professionella inom den sociala barnavården och den uppsökande verksamheten. Fältarbetet resulterade i cirka 60 renskrivna sidor anteckningar, som omfattar: i) observationer av tvärprofessionellt samarbete mellan den sociala barnavården och den uppsökande verksamheten, ii) observationer av uppföljning kopplad till enskilda ärenden, samt iii) informella samtal och kollegiala reflektioner.

Fältarbete för forskaren nära den sociala verklighet som studeras och möjliggör praktisk kunskap, men ställer samtidigt krav på kontinuerlig reflexivitet kring relationer, lojalitet och förförståelser (Wadel 2014). Försteförfattaren hade vid tidpunkten för datainsamlingen anknytning till det kommunala arbetet och genomförde observationerna som en del av sitt dagliga arbete. Att forska i egen yrkeskontext ger tillgång till fördjupad förståelse av praktik, begrepp och dynamik, samt kan underlätta tillit och öppenhet i fältet. Samtidigt innebär denna närhet en risk för att egna erfarenheter och positioner påverkar observation och analys. Därför har metodologisk reflexivitet varit en genomgående del av datainsamling och analys, i linje med den kvalitativa forskningens grundläggande principer (Alvesson & Skoldberg 2009). Etiska och metodiska hänsyn har kontinuerligt beaktats för att skydda konfidentialitet och säkerställa datamaterialets tillförlitlighet.

Utöver fältanteckningarna genomfördes en semistrukturerad djupintervju på cirka 60 minuter med en erfaren uppsökande socialarbetare med samordningsansvar. Intervjun fungerade som ett fördjupande och reflexivt komplement till det etnografiska materialet, snarare än som ett separat dataspår. Urvalet var strategiskt och baserades på intervjupersonens långa erfarenhet och överblick över samverkansprocesser i gränssnittet mellan uppsökande verksamhet och social barnavård. Datamaterialet har därmed en avsiktlig asymmetri, där omfattande observationer ger bredd och kontext, medan intervjun bidrar till analytisk fördjupning. En begränsning är att fler intervjuer

kunde ha breddat perspektivet, medan studiens styrka ligger i den etnografiska närheten och samstämmigheten mellan observationer och intervju.

Studien är godkänd av Sikt (referensnummer 763267). Den intervjuade personen har mottagit skriftlig information och lämnat informerat samtycke, och övriga deltagare har informerats om studien och lämnat muntligt samtycke. Anonymisering har genomförts för att värna deltagarnas och verksamheternas integritet utan att detta bedömts påverka analysens kvalitet.

Analysprocessen

Datamaterialet har analyserats genom en tematisk ansats. Gibson och Brown (2009) påpekar att tematisering är en grundläggande del av all kvalitativ analys, medan Braun och Clarke (2022a) argumenterar för att tematisk analys bör förstås som ett samlingsbegrepp för olika analytiska tillvägagångssätt. Ett av dessa, reflexiv tematisk analys, användes i denna studie för att analysera datamaterialet (Braun & Clarke 2019). Denna ansats innebär först i) att göra sig bekant med datamaterialet, därefter ii) koda, iii) identifiera preliminära teman, iv) utveckla och revidera teman, och v) definiera och namnge dem följt av vi) skrivprocessen. Faserna ska inte förstås som ett linjärt förfarande, utan som en flexibel vägledning där forskarens aktiva tolkningsarbete driver utvecklingen från koder till teman. Analysens resultat är därmed situerat och kan inte frikopplas från forskarens kontext och position (Braun & Clarke 2022b).

Analysen genomfördes i flera omgångar inspirerade av dessa faser. Inledningsvis öppenkodades fältanteckningar och citat induktivt, där meningsbärande enheter identifierades och kompletterades med analytiska memos. Koderna grupperades därefter i preliminära mönster, såsom spänningar mellan tillit och kontroll i mötet med ungdomar, dokumentationskravens betydelse för professionellt handlingsutrymme samt upplevelser av redlighet. Utifrån dessa mönster konsoliderades tre övergripande teman: i) relationell etik i praxis, ii) systemlogikens krav och gränser, samt iii) förhandling av handlingsutrymme och ansvar. Exempelvis kodades situationer där ett uppsökande samtal övergick i en orosanmälan inom tema iii, medan utsagor om att "komma endast med sig själva" placerades inom tema i.

I ett nästa steg tolkades dessa teman genom institutionella logiker som analytiskt ramverk. En juridisk logik synliggjorde hur lagstadgade riskbedömningar ofta prioriterades framför relationell närvaro, medan en välfärdsinriktad logik betonade omsorg, stöd och helhetliga förståelser av ungdomars livssituation. En redlighetslogik bidrog till att förstå hur professionella försöker navigera mellan dessa krav med fokus på tillit och professionell integritet. Denna analys tydliggjorde både spänningar, exempelvis när ett förtroendefullt samtal övergår i en nödvändig orosanmälan, och

sammanfallande mönster kring yrkesideal, såsom redlighet, vilka återkommer senare i artikeln.

Resultat och analys

Institutionella logiker i praktiken

Analysen identifierar tre institutionella logiker som präglar hur professionella tolkar och utövar sitt handlingsutrymme: i) en välfärdsinriktad logik, ii) en juridisk logik och iii) en redlighetsbaserad logik. De två förstnämnda fungerar som övergripande systemlogiker som definierar mål, problemförståelser och ramar för arbetet, medan redlighetslogiken snarare utgör en handlingslogik som möjliggör agerande inom och mellan dessa ramar. Tabell 1 sammanfattar logikernas kännetecken och inbördes relationer.

Tabell 1: Institutionella logiker i praktiken.

Institutionell logik	Kännetecken	Samspel
Välfärdsinriktad	Relationell, flexibel och process-orienterad praktik med relativt svag juridisk förankring.	Kan komma i konflikt med juridiska krav. Behöver redlighet för legitimitet.
Juridisk	Rättssäker, formell och dokumentationsdriven praktik.	Uppfattas ibland som stel. Behöver redlighet för att förankra beslut.
Redlighet	Öppen och reflexiv praktik som synliggör osäkerhet och stärker tillit.	Fungerar som bro mellan omsorg och juridik, men kan öka resurskrav.

Den välfärdsinriktade logiken kännetecknas av relationell närhet, flexibilitet och ett processorienterat arbetssätt. I datamaterialet framträder hur gränssättning och orosanmälningar ofta förstås som omsorgshandlingar, och hur investeringar i dialog och närvaro värderas genom uppbyggd tillit snarare än genom avslutade ärenden. Det analytiskt intressanta här är att handlingsutrymmet möjliggör informellt och situationsanpassat arbete, där professionella kan följa ungdomar på deras egna arenor utan omedelbara krav på standardiserad dokumentation. Detta tolkas som en praktik

där värdet ligger i processen snarare än i formella utfall. Samtidigt innebär den relativt svaga juridiska förankringen att logiken är sårbar när den möter krav på spårbarhet och rättssäkerhet.

När den juridiska logiken träder i förgrunden, särskilt inom den sociala barnavården, förändras villkoren för relationellt arbete. Det centrala i datamaterialet är hur lagstöd, dokumentationsplikt och krav på konsekventa beslut ges företräde. Detta tolkas som en nödvändig men samtidigt begränsande ram, där relationen främst fungerar som ett medel för informationsinhämtning och riskbedömning. I denna kontext kan den juridiska logiken upplevas som stel och distansnerande, men den är samtidigt avgörande för likabehandling och skydd av barnets bästa. Spänningen uppstår när juridiska krav tränger undan relationella hänsyn snarare än att balanseras mot dem.

Relationens betydelse varierar således beroende på vilken logik som dominerar. I uppsökande arbete, där ungdomar möts i vardagsmiljöer och på frivillig grund, är relationen både mål och metod. Det som framstår som analytiskt centralt är hur tillit byggs genom närvaro och dialog snarare än genom utredning. Denna praktik ligger nära det Røhnebæk (2021) beskriver som ett konstruktivistiskt scenario, där den välfärdsinriktade logiken kompletterar den juridiska genom att möjliggöra tidiga och informella insatser.

I mötet med den sociala barnavården ges däremot den juridiska logiken större tyngd. Relationen blir här ett instrument för att uppfylla ett dubbelt mandat om hjälp och kontroll, och är inte frivillig. Analytiskt visar datamaterialet hur detta kan leda till ett konflikt drivet scenario när regeluppfyllelse prioriteras framför dialog och tillit (Røhnebæk 2021). I sådana situationer riskerar relationen att reduceras till ett ärende, med fokus på risk snarare än förändringsprocess. Mot denna bakgrund framträder redlighetslogiken som en avgörande förmedlande princip. Det intressanta i datamaterialet är hur professionella genom öppenhet, reflexivitet och erkännande av osäkerhet försöker navigera mellan omsorg och juridik. Detta tolkas som ett etiskt och praktiskt handlings sätt som möjliggör ansvarstagande beslut även när institutionella krav drar åt olika håll. Redlighetslogiken fungerar därmed som en bro mellan logikerna och skapar förutsättningar för tillit i ett annars spänningsfyllt samverkansfält.

Mellan relation och reglering

Inom uppsökande ungdomsarbete utgör relationen själva grunden för arbetet och utvecklas genom tillit, frivillighet och respekt för ungdomens autonomi (Erdal 2006). Inom den sociala barnavården är relationen däremot reglerad och dokumenterad, och ingår i ett ärendehanteringsförlöpp där syftet är att inhämta information, bedöma risk

och fatta beslut inom lagstadgade ramar (Aamodt 2024). Gränsen mellan dessa sätt att förstå relationen är dock inte absolut. Även barnavården bedriver relationsbaserat arbete, samtidigt som uppsökande verksamheter måste förhålla sig till juridiska och formella ansvar. Det är i dessa överlappande zoner, där flexibilitet möter formella krav, som spänningen mellan institutionella logiker blir särskilt tydlig, och där olika uppmärksamhetsstrukturer måste balanseras för att undvika konflikt (Thornton & Ocasio 2008).

I datamaterialet framträder genomgående ett spänningsfält mellan relationsbaserad praktik och regelstyrda krav. Ett återkommande dilemma rör behovet av att bygga förtroende hos unga samtidigt som professionella har rapporteringsskyldighet. Detta illustreras i följande citat från intervjupersonen:

[...] men vi har ju en helt annan roll... Och det är kanske också svårt för andra att förstå. Vi har en unik möjlighet att följa dessa ungdomar tills de inte behöver oss längre. De kan ju fortfarande komma in på en kaffe när de är 27 år. Så för oss är det inte en utredning på tre månader, eller en barnavårdsinsats på 12 månader. När den sociala barnavården säger att det är över, så är det över, medan vi har frihet i vår roll.

Det analytiskt intressanta i citatet är hur den uppsökande verksamheten positioneras som långsiktig och relationell i kontrast till den sociala barnavårdens tidsbegränsade och formella uppdrag. Detta tolkas som en självförståelse där handlingsutrymmet knyts till kontinuitet, frivillighet och relationsbaserad närvaro snarare än till beslut och kontroll. Samtidigt etableras en tydlig distinktion mellan "vi" och "dem", där barnavården framstår som avslutande och regelstyrd, och den uppsökande verksamheten som flexibel och tillgänglig över tid. Denna distinktion fördjupas i följande utsaga:

Ja, men vi kan inte ta ifrån dem [ungdomarna] något. Vi kan inte heller ge dem något. Om vi förenklar det. Det är egentligen så enkelt. Vi kan liksom inte "ta dem" eller sanktionera. Vi kommer endast med oss själva.

Och vad är fokus då?

Vi är ju där för att bistå och försöka lära känna dem, och hjälpa till så gott vi kan. Om de väljer att inte ta emot den hjälpen, kan vi inte komma och göra något åt det, förutom att rapportera. Det är inget skrämmande eller farligt med oss. Den sociala barnavården har, särskilt i minoritetsmiljöer, en position som många är rädda för.

Här framhålls frånvaron av formell makt som en förutsättning för tillit. Intervjupersonen beskriver sig inte som bärare av makt, utan som "en ungdomens tjänare", i kontrast till den sociala barnavårdens auktoritet. Detta tolkas som ett medvetet avståndstagande från sanktioner och byråkratiska roller, vilket stärker verksamhetens legitimitet i mötet med ungdomar. Samtidigt riskerar denna självpositionering att osynliggöra den makt som utövas genom närvaro, tolkning och vägledning.

I ett vidare analytiskt perspektiv kan denna position förstås som en alternativ form av maktutövning. Att reflektera kritiskt över maktens plats i fältarbetet innebär att se bortom den självbild där fältarbetaren framstår som en motkraft till systemet eller som den som står "på ungdomarnas sida". Även om uppsökande arbete ofta beskrivs som en motsats till institutionell kontroll, innebär det i praktiken ett relationsbaserat inflytande där den professionella har tolkningsföreträde kring vad som definieras som problem, behov och utveckling (Lemke 2019). Denna definitionsakt är inte nödvändigtvis problematisk, utan ofta en förutsättning för professionellt handlande och förändringsarbete. Samtidigt behöver den synliggöras och granskas som en del av styrningen inom välfärdsarbetet, snarare än förstås som frihet från makt.

Att navigera i etiska spänningar

Analysen visar att professionella inom den uppsökande verksamheten positionerar sig i ett rörligt förebyggandefält, där roller och nivåer överlappar snarare än är tydligt avgränsade. Detta kommer till uttryck i följande citat från intervjupersonen:

På vilken nivå förebygger vi? Är vi en universell förebyggande åtgärd? Det kan vi vara när vi är på [platsnamn] och ser en tolvåring som har missat bussen. [...] Selektivt förebyggande handlar om alla de ungdomar vi möter som vi inte har kännedom om och som klarar sig relativt väl, men som kanske är lite sökande. Då kan vi helt på lågtröskelnivå ta kontakt. Sedan har vi också indikerat förebyggande i de fall den sociala barnavården är involverad eller när det är

allvarligt eller de är inlagda på psykosavdelningen på [platsnamn].
Och jag tror inte vi hade blivit bra om vi hade placerats i en box.

Det analytiskt intressanta i citatet är hur förebyggande arbete förstås som situationsbundet snarare än knutet till fasta kategorier. Intervjupersonen beskriver hur verksamheten rör sig mellan universell, selektiv och indikerad nivå beroende på ungdomens behov (Gordon 1983; Major et al. 2011). Detta tolkas som en självförståelse där flexibilitet och rörlighet utgör kärnkompetenser, i kontrast till mer avgränsade och regelstyrda verksamheter. Inom den sociala barnavården är indikerat förebyggande centralt, där arbetet regleras genom lagstiftning, ärendehanteringsprocedurer och formella åtgärder. Den uppsökande praktikens styrka ligger däremot i att kunna möta ungdomar i övergångar mellan system och nivåer, där andra aktörer ofta har begränsat handlingsutrymme. Denna positionering förstärks i intervjupersonens utsaga:

Allt kan förebyggas oberoende av nivå. Vi rör oss i mellanrummen,
och det är där vårt guld är.

Här framträder hur handlingsutrymmet lokaliseras till "mellanrummen" i systemet. Analytiskt sett kan detta förstås som ett uttryck för en välfärdsinriktad logik där relationell närvaro och situationsanpassning ges företräde framför standardiserade förfaranden. Samtidigt aktualiserar denna rörlighet etiska spänningar, särskilt i skärningspunkten mellan tillit och rapporteringsplikt.

I datamaterialet beskrivs hur uppsökarna ibland skjuter upp formell rapportering för att bevara relationen och ungdomens upplevelse av trygghet. Det centrala analytiska fyndet är inte handlingen i sig, utan den etiska avvägning som görs mellan relationens hållbarhet och juridiska krav. Detta kan tolkas som ett uttryck för ett balanserat scenario där professionella försöker samordna välfärdsinriktade och juridiska logiker, men där bristande koordinering riskerar att förskjuta praktiken mot ett konfliktdrivet scenario med otydliga ansvarsförhållanden och fragmenterad uppföljning (Røhnebæk 2021).

Även inom den sociala barnavården framträder etiska dilemman, särskilt kopplade till bedömningar av allvarlighetsgrad, dokumentationskrav och trösklar för åtgärd (Misund 2023). Diskretion formas här i hög grad av styrningsrelationer där procedurer, mallar och journalsystem strukturerar hur komplexa livssituationer kategoriseras (Smith 2005; Smith & Turner 2014). Analytiskt synliggör detta en spänning

mellan juridiska krav på entydighet och professionella bedömningar av problem som präglas av komplexitet och sammanvävda behov, det vill säga det som Rittel och Webber (1973) beskriver som “wicked problems”. Dessa problem kännetecknas inte enbart av att de är svåra att avgränsa och kategorisera, utan också av att de saknar entydiga lösningar och ställer höga krav på professionellt omdöme, samordning och kontinuerlig anpassning.

När journalsystemen kräver en huvudkod reduceras en mångfacetterad verklighet till förenklade kategorier. Detta är en reduktion som kan placera praktiken i ett konfliktdrivet spår, där juridiska krav på entydig klassificering kommer i konflikt med professionella bedömningar av komplexa och sammanvävda behov (Røhnebæk 2021). Detta kan skapa spänningar mellan handläggare, samverkande aktörer och den enskilda ungdomen. Samtidigt är byråkratin nödvändig för rättssäkerhet och likabehandling. Här framträder redlighetslogiken som en förmedlande princip, genom att vägleda professionella i hur juridiska krav kan tillämpas på ett transparent och etiskt reflekterat sätt, utan att komplexiteten i ungdomars livssituationer osynliggörs.

Dessa spänningar förstärks av att den uppsökande verksamheten och den sociala barnavården använder separata journalsystem som inte “talar” med varandra. När information översätts mellan systemen uppstår en “dubbel tolkningsförlust”, där nyanser riskerar att gå förlorade (Smith & Turner 2014). Det vill säga att information både förenklas och omtolkas i två led, vilket gör att viktiga nyanser kan gå förlorade. Ett sådant tekniskt stuprörstänkande kan leda till dubbel kartläggning, försenade åtgärder eller felprioritering, eftersom beslut då fattas på ofullständigt eller fragmenterat underlag. Samtidigt aktualiserar informationsdelning frågor om samtycke och integritet. Hur säkerställs rättssäkerhet när lagstiftningen kräver informationsdelning, men ungdomen upplever det som ett förtroendebrott? Sammantaget visar analysen hur den juridiska, välfärdsinriktade och redlighetsbaserade logiken både samverkar och kolliderar i praktiken. Den juridiska logiken ställer krav på formell dokumentation, den välfärdsinriktade logiken betonar relation och kontext, och redlighetslogiken försöker skapa broar mellan dem genom att möjliggöra transparent kommunikation, etisk reflektion och professionell självmedvetenhet. Gapet mellan systemen visar hur utmanande det är att kombinera byråkratins rättvisa med komplexitetens helhetssyn utan att hamna i ett konfliktdrivet scenario (Røhnebæk 2021). Om praktiken ska komma närmare detta ideal, pekar resultaten i denna studie på att redlighet inte enbart är en individuell dygd, utan behöver institutionaliseras som en bärande princip för att möjliggöra ett hållbart samspel mellan reglering och relation i det förebyggande arbetet.

Redlighet som professionellt etiskt kärnvärde

I datamaterialet framträder "redlighet" som en central etisk princip för hur professionella hanterar osäkerhet, ansvar och relationer. Intervjupersonen skiljer redlighet från enkel ärlighet och beskriver det som tydlighet kring roll, ansvar och begränsningar:

Jag är mån om redlighet. Inte ärlig, och inte direkt eller öppen. Man ska vara redlig både om vem man är och vilken roll man har, så att det upplevs tryggt. Det är en central faktor för att utveckla relationer. Min erfarenhet är att om man arbetar väl med en redlig relation, så tål relationen ofta också att man inte är överens. Jag tror nästan aldrig jag har upplevt att en relation har blivit förstörd på grund av att jag rapporterar till den sociala barnvården, till exempel.

Det analytiskt intressanta i citatet är hur redlighet kopplas till relationell hållbarhet snarare än till konsensus. Redlighet förstås inte som att undvika konflikt, utan som ett sätt att skapa trygghet genom förutsägbarhet och tydlighet, även när professionella måste fatta beslut som kan upplevas som svåra eller ingripande. Denna förståelse fördjupas i följande utsaga:

[...] Det handlar om att inte helt veta vad man ska göra ibland, och erkänna det i relationen. Jag vet inte om det jag gör nu blir rätt, men det är ett val jag måste ta. Så det handlar kanske mer om förklaringarna kring saker. Lagen säger att jag måste anmäla dig till den sociala barnvården. Ska vi stanna där? Och det är ju sant, det är ärligt. Men om jag i min definition är redlig, så handlar det också om att säga att... "Jag är tvungen att anmäla dig till den sociala barnvården på grund av sådant och sådant, men jag vet inte om det kommer att vara det bästa för dig".

Här framträder redlighet som ett praktiskt etos där osäkerhet delas i relationen. Analytiskt kan detta tolkas som en reflexiv handlingslogik, där professionella inte enbart hänvisar till lag eller plikt, utan också synliggör sina egna bedömningar och tvivel. Att utöva redlighet innebär, enligt intervjupersonen, att vara öppen om egna

bedömningar och osäkerhet, att motivera varför en anmälan skickas även om utfallet är oklart, och att kunna säga: ”Jag vet inte om detta blir rätt”, utan att relationen bryter samman. Redlighet blir därmed ett medel att förena lojalitet mot systemet med lojalitet mot ungdomen. I analysen framstår redlighetslogiken som en förmedlande princip mellan den välfärdsinriktade och den juridiska logiken. Den anger hur professionella kan agera när dessa logikers krav drar åt olika håll. Samtidigt är redlighet resurskrävande, eftersom öppenhet, motiveringar och relationsarbete sker parallellt med omfattande dokumentationsplikt. Redlighet handlar därmed inte enbart om moralisk hållning, utan om praktisk klokhet i vardagens beslut och prioriteringar.

En mer nyanserad tolkning av datamaterialet innebär dock att inte okritiskt reproducera professionellas självförståelse som ”goda” aktörer i kontrast till byråkratiska strukturer. Även relationell praktik är inramad av makt och professionella positioner. Genom tillit, närvaro och omsorg utövas också normerande påverkan på hur ungdomar förväntas förstå sina problem och möjliga förändringsvägar. I detta perspektiv kan redlighet förstås som en form av styrning (Lemke 2019), där makt utövas på ett mer subtilt och relationellt sätt snarare än genom formella sanktioner.

Tillit som tvärgående dimension

Inom redlighetslogiken framträder tillit som en tvärgående dimension som binder samman de institutionella logikerna. Utan den förlorar omsorgsarbetet sin hållbarhet, juridiska avgöranden sin legitimitet och redlighetsprincipen sin praktiska genomslagskraft. I tvärprofessionella samarbeten, där aktörer verkar utifrån olika organisatoriska logiker, styrningsprinciper och riskförståelser, uppstår därför ett behov av att bygga broar mellan skilda tolkningsramar (Besharov & Smith 2020). Tillit är här både en förutsättning för koordinerad handling och något som kontinuerligt utvecklas och prövas i praktiken (Breimo et al. 2019).

I tvärprofessionellt samarbete kan tillit förstås som ett samspel mellan institutionell och mellanmänsklig tillit (Bentzen 2019). Den institutionella tilliten rör förtroendet för att samarbetspartners organisation agerar i enlighet med gemensamma normer, regler och mål, medan mellanmänsklig tillit avser relationen mellan enskilda professionella (Fuglsang & Jagd 2015). Båda formerna påverkas av hur samarbetet organiseras, exempelvis genom tydliga ansvarsförhållanden, gemensamma mål och delade förståelser av barnets bästa (Turba et al. 2019). Bristande tillit kan uppstå när institutionella logiker betonar olika mål, när kunskap inte erkänns över organisatoriska gränser eller när ansvar och beslutsmandat upplevs som oklara (Lo 2022; Lo et al. 2021). Därmed kan utveckling av både institutionell och mellanmänsklig tillit förstås

som en nyckel när professionella ska hantera de spänningar som uppstår i tvärprofessionellt samarbete i praktiken.

I resultaten framträder tillit på flera nivåer, som i) ett mål för arbete med att bygga hållbara relationer till ungdomar, ii) ett tillvägagångssätt genom ett öppet och respektfullt bemötande, men också iii) en sårbarhetspunkt mellan logikerna eftersom kravet på dokumentation och kontroll riskerar att undergräva det förtroende som arbetet vilar på. Inom den välfärdsinriktade logiken utgör tillit själva förutsättningen för arbetet, medan den inom den juridiska logiken är avgörande för att åtgärder och beslut ska upplevas som rättvisa och legitima.

Om styrningsrelationer förstås som både formella och informella (Smith 2005), blir tillit särskilt relevant. De formella relationerna är förankrade i juridiska krav och målstyrning, medan de informella växer fram genom professionella normer, kollegiala relationer och etiska förpliktelser. I detta perspektiv kan tillit förstås som en styrningsmekanism i sig, som balanserar relationella hänsyn mot institutionella krav. En central aspekt av redlighetslogiken är att tillit används som ett slags ”strategiskt kapital”. Genom att visa öppenhet och erkännande av egen maktposition, byggs tillit som kan bära nödvändig konflikt mellan relation och reglering. På detta sätt möjliggör tillit att omsorg kan utövas inom förvaltningsramar, att juridisk makt behåller mänsklig förankring och att redlighet framträder som en konkret praktik snarare än ett abstrakt ideal.

Att balansera tillit och systemförpliktelser

Spänningen mellan tillit och systemförpliktelser blir särskilt tydligt i situationer som kräver rapportering. Här uppstår ett etiskt dilemma: Kan relationell tillit upprätthållas samtidigt som lagstadgade krav efterlevs? Intervjupersonen hanterar detta genom redlighet, som ett sätt att bevara ungdomens upplevelse av respekt och inkludering, även i mötet med ingripande beslut. Genom att sätta ord på egen osäkerhet och på vilka ramar som styr beslutet, söks relationens integritet värnas. I linje med Lipskys (2010) teori om gatubyråkrati framträder här en roll som ”översättare” mellan individens behov och systemets krav, där diskretion används för att göra institutionella processer mer begripliga och mindre belastande för ungdomen. Den diskretion som utövas i denna process kan innebära att ”översätta” den sociala barnavårdens dokumentationskrav till mer ungdomsvänliga former, att nedtona formella procedurer i första mötet för att bygga tillit, eller att skärma ungdomen från byråkratiska processer som upplevs smärtsamma eller stigmatiserande.

Samtidigt sätter styrningsrelationerna tydliga gränser för när diskretion upplevs som legitim och när regler måste följas strikt (Molander 2016; Smith 2005). Resultaten visar dock att professionella ofta navigerar mellan flera institutionella logiker samtidigt, genom att tillfälligt prioritera relationella hänsyn eller genom att hänvisa till regelverket för att skydda relationen från att bli alltför personlig. Till exempel kan de välja att tona ned formella krav i mötet med ungdomar för att bygga förtroende, eller tvärtom hänvisa till regelverket för att skydda relationen från att bli alltför personlig. Det är i dessa förflyttningar mellan logiker (Besharov & Smith 2020) som redlighet får sin analytiska betydelse. Den gör det möjligt att agera ansvarsfullt utan att förlora mänsklig förankring. Att erkänna både de formella kraven och de omsorgsetiska värdena utan att låta någon av dem helt dominera.

Tillit framträder därmed både som grund för relationsarbetet och som en särskilt sårbar punkt när institutionella krav aktualiseras. Styrningsrelationer visar hur tillit inte enbart skapas mellan individer, utan också mellan professionella och de textbaserade system som organiserar arbetet (Smith & Turner 2014). När rapporteringssystem inte upplevs spegla det komplexa arbete som utförs, riskerar de att undergräva motivation och etisk förankring. Detta är särskilt påtagligt i ett fält där evidensbaserad och digitalisering ges stort utrymme, medan relationsbaserad omsorg svårligen låter sig fångas i indikatorer (Oterholm 2018, 2025).

Den sociala barnavården är i ovanligt stor grad beroende av samarbete med andra kommunala verksamheter för att kunna nå fram till barn och familjer med behov av deras bistånd, och misstro har framhållits som ett hinder för detta (Lo 2022). När tillit försvagas, till exempel när auktoritet utövas utan förklaringar eller när journalinformation hanteras otydligt, kan spänningarna låsas i konflikt mellan relationsbaserade arbetssätt och formella styrkrav, vilket i praktiken kan yttra sig som försämrat samarbete mellan verksamheter, ökad försiktighet i informationsdelning och fragmenterad uppföljning. En nyanserad förståelse av institutionella logiker i detta sammanhang måste därför erkänna att i) den välfärdsinriktade logiken skapar utrymme för relationell närhet men är sårbar utan organisatoriskt stöd, ii) den juridiska logiken säkerställer rättssäkerhet men kan låsa praktiken i byråkratiska mönster, iii) redlighetslogiken fungerar som ett nödvändigt sammanbindande etos men kräver hög grad av reflexivitet, och att iv) tillit både är målet för samarbetet och en indikator på dess funktion.

I gråzoner mellan förebyggande och ingripande arbete, där olika professionella bedömningar möts, framstår tillit som ett brobyggande fenomen som möjliggör ömsesidigt erkännande av olika logikers giltighet (Hansen et al. 2020). Här fungerar redlighet som den praktiska länken mellan tillit och systemförpliktelse, genom att göra

juridiska krav begripliga och etiskt hållbara i relationen till både ungdomar och samverkande aktörer. Detta är särskilt viktigt när en aktörs förslag strider mot en annans logik, till exempel när den sociala barnavården vill avsluta ärendet eftersom ungdomens utveckling bedöms som god, medan den uppsökande verksamheten vill fortsätta uppföljningen utifrån ett förebyggande perspektiv och oro för möjligt återfall i missbruk och kriminalitet.

Avslutning

I denna artikel har spänningsförhållandet mellan olika institutionella logiker i uppsökande ungdomsarbete och social barnavård utforskats (Røhnebak 2021; Thornton et al. 2012). Analysen visar hur uppsökande verksamhet i huvudsak verkar inom en välfärdsinriktad logik som betonar relationell närhet, flexibilitet och frivillighet, medan den sociala barnavården är förankrad i en juridisk logik präglad av myndighetsutövning, dokumentationskrav och rättssäkerhet. Studien identifierar därutöver en tredje logik, redlighetslogiken, som fungerar som en handlingsetisk princip i mötet mellan dessa två systemlogiker. Logikerna framstår som ömsesidigt beroende. Den välfärdsinriktade logiken tillför mening, tillit och mänsklig förankring till juridiska beslut, medan den juridiska logiken skapar struktur, ansvar och legitimitet för välfärdsarbetets handlingsutrymme. Redlighetslogiken fungerar i detta spänningsfält som en översättande praktik som anger hur professionella kan agera ansvarsfullt när omsorgs- och regelkrav drar åt olika håll. Samtidigt visar analysen att redlighet riskerar att reduceras till ett reaktivt ”plåster” om den endast aktiveras i efterhand. Studien pekar därför på behovet av att redlighet integreras mer proaktivt som en reflekterande och kommunikativ resurs i vardagligt beslutsfattande.

Tillit framträder som den tvärgående dimension som binder samman de tre logikerna. Den fungerar samtidigt som förutsättning för samarbete, som ett kontinuerligt förhandlingsprojekt i mötet mellan relation och reglering, och som ett etiskt ideal som kräver fortlöpande reflexivitet. Institutionell tillit möjliggör samordning mellan verksamheter, medan mellanmänsklig tillit öppnar för relationell närhet i mötet med ungdomar (Bentzen 2019; Fuglsang & Jagd 2015). Samtidigt visar resultaten hur tillit är särskilt sårbar i situationer där systemkrav, styrningsprinciper och otydliga ansvarsgränser kolliderar.

Referenser

- Aamodt, H. A. (2017). Å beslutte med henblikk på risiko? - Når politikken dytter ansvaret over på barnevernets ansatte. *Dansk Sociologi*, 28(3), s. 61–82 <https://doi.org/10.22439/dansoc.v28i3.5643>.
- Aamodt, H. A. (2024). Relasjonelt arbeid i barneverntjenesten. I Lindeman, S. K. & Lorås, L. (red.) *Håndbok i relasjonelt arbeid*. Fagbokforlaget.
- Alford, R. R. & Friedland, R. (1985). *Powers of theory: Capitalism, the state, and democracy*. Cambridge University Press.
- Alvesson, M. & Skoldberg, K. (2009). *Reflexive Methodology: New vistas for qualitative research*. Second edition. Sage.
- Bentzen, T. Ø. (2019). The Birdcage is Open, But Will the Bird Fly? How Interactional and Institutional Trust Interplay in Public Organizations. *Journal of Trust Research*, 9(2), s. 185–202. <https://doi.org/10.1080/21515581.2019.1633337>
- Besharov, L. & Smith, W. K. (2020). Multiple Institutional Logics in Organization: Explaining their Varied Nature and Implications. *The Academy of Management Review*, 39(3), s. 364–382. <https://doi.org/10.5465/amr.2011.0431>.
- Braun, V. & Clarke, V. (2019). Reflecting on reflexive thematic analysis. *Qualitative Research in Sport, Exercise and Health*, 11(4), s. 589–597. <https://doi.org/10.1080/2159676X.2019.1628806>.
- Braun, V. & Clarke, V. (2022a). *Thematic analysis: A practical guide*. Sage.
- Braun, V. & Clarke, V. (2022b). Toward good practice in thematic analysis: Avoiding common problems and be(com)ing a knowing researcher. *International Journal of Transgender Health*, 24(1), 1–6. <https://doi.org/10.1080/26895269.2022.2129597>.
- Breimo, J. P., Lo, C., Anvik, C. H. & Sandvin, J. T. (2019). Mål og mening med samarbeid – en analyse av barnevernets formaliserte samarbeidsnettverk. *Fontene forskning*, 12(2), s. 4–17. <https://fontene.no/forskning/mal-og-mening-med-samarbeid-6.584.876725.ed2fe00b1e>.
- Buudir. (2022). *Barnevernsreformen - en oppvekstreform*. Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet. Hentet fra: Barnevernsreformen - en oppvekstreform | Buudir.
- Buudir (2025). *Den europeiske menneskerettsdomstolen*. Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet. Hentet fra: Den europeiske menneskerettsdomstolen | Buudir.
- Clifford, G., Fauske, H., Lichtwarck, W. & Marthinsen, E. (2015). *Minst hjelp til dem som trenger det mest. Sluttrapport fra forsknings- og utviklingsprosjektet "Det nye barnevernet"*. NR rapport nr. 6/2015. Nordlandsforskning.
- Erdal, B. (2006). *Ute | Inne: Oppsøkende sosialt arbeid med ungdom*. Gyldendal Akademisk.
- Featherstone, B., Gupta, A., Morris, K. M. & Warner, J. (2018). Let's stop feeding the risk monster: towards a social model of 'child protection'. *Families, Relationships and Societies*, 7(1), s. 7–22. <https://doi.org/10.1332/204674316X14552878034622>.
- Fuglsang, L. & Jagd, S. (2015). Making Sense of Institutional Trust in Organizations: Bridging Institutional Context and Trust. *Organization*, 22(1), s. 23–39. <https://doi.org/10.1177/1350508413496577>.
- Gibson, W. J. & Brown, A. (2009). *Working with Qualitative Data*. SAGE Publications. Ltdh. <https://doi.org/10.4135/9780857029041>.
- Gordon, R. (1983). An Operational Classification of Disease Prevention. *Public Health Reports*, 98, s. 107–109. <https://www.jstor.org/stable/4627374>

- Gøtzsche-Astrup, O., Lindekilde, L., Fjellman, A.M., Bjørge, T., Solhjell, R., Haugstvedt, H., Sivenberg, J., Malmros, R. A., Kangasniemi, M., Moilanen, T., Magnæs, I., Christensen, T. W. & Mattsson, C. (2023). Trust in interagency collaboration: The role of institutional logics and hybrid professionals. *Journal of Professions and Organization*, 10(1), s. 65–79.
<https://doi.org/10.1093/jpo/joac022>.
- Hansen, I. L. S., Jensen, R. S. & Fløtten, T. (2020). *Trøbbel i grenseflatene. Samordnet innsats for utsatte barn og unge*. Fafo-rapport 2020:02. Forskningsstiftelsen Fafo. Hentet fra:
<https://www.fafo.no/images/pub/2020/20737.pdf>.
- Kojan, B. H. (2011). *Klasseblikk på et barnevern i vekst*. Doktorgradsavhandling. Trondheim: NTNU.
- Leer-Salvesen, P. (2021). *Etikk for profesjonelle*. Fagbokforlaget.
- Lemke, T. (2019). *Foucault's Analysis of Modern Governmentality. A Critique of Political Reason*. Verso Books.
- Lipsky, M. (2010). *Street-Level bureaucracy: Dilemmas of the individual in public services*. Sage.
- Lo, C. (2022). Om institusjonell og mellommenneskelig tillit (og mistillit) i samarbeid mellom velferdstjenester. I Breimo, J. P., Anvik, C. H., Lo, C. & Olesen E. (red.) *Mot bedre samarbeid? Betraktninger fra studier av norske velferdstjenester*. Universitetsforlaget.
- Lo, C., Breimo, J. P. & Turba, H. (2021). Trust and distrust in interorganizational networks - the case of Norwegian child welfare and protection. *Public Management Review*, 24(8), s. 1271–1288.
<https://doi.org/10.1080/14719037.2021.1899273>.
- Lovdata. (2026). *Lov om barnevern (barnevernsloven)*. Hentet fra:
<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2021-06-18-97>.
- Major, F. M., Dalgard, O. S., Mathisen, K. S., Nord, E., Ose, S., Rognerud, M. & Aarø, L. E. (2011). *Bedre føre var... Psykisk helse: Helsefremmende og forebyggende tiltak og anbefalinger*. Folkehelseinstituttet.
- Misund, B. I. (2022). Reformen i barnevernet. Oppgave- og ansvarsfordeling til besvær. *Tidsskrift for velferdsforskning*, 25(1), s. 1–13. <https://doi.org/10.18261/tfv.25.1.1>.
- Misund, B. I. (2023). Statlig styring og lokalt handlingsrom i barnevernet. *Norsk statsvitenskapelig tidsskrift*, 39(4), s. 142–158. <https://doi.org/10.18261/nst.39.4.2>.
- Molander, A. (2016). *Discretion in the Welfare State. Social rights and professional judgment*. Routledge Focus.
- Nilsen, A. C. E. & Breimo, J. P. (2023). *Institusjonell etnografi. En innføring*. Universitetsforlaget.
- Oslo kommune (2020). *Oslostandard for oppsøkende arbeid med utsatt ungdom*. Oslo kommune: Byrådsavdeling for eldre, helse og arbeid. Hentet fra: oslostandard-for-opsokende-arbeid-med-utsatte-unge_2020.pdf.
- Oterholm, I. (2018). Barnevernet og Nav - ulike institusjonelle logikker. *Fontene forskning*, 11(2), s. 4–17. <https://fontene.no/forskning/barnevernet-og-nav--ulike-institusjonelle-logikker-6.584.865616.d136f9925e>.
- Oterholm, I. (2025). Unge med barnevernstiltak som begår kriminelle handlinger: ulike tjenester og ulike institusjonelle logikker. I Fransson, E., Gaarder S. & Lundeborg, I. R. (red.) *Barn, unge og straffegjennomføring*. Cappelen Damm Akademisk.
- Rittel, H. W. & Webber, M. M. (1973). Dilemmas in a General Theory of Planning. *Policy Sciences*, 4(2), 155–169. <https://doi.org/10.1007/BF01405730>.
- Rønnebak, M. T. (2021). Competing institutional logics in collaborative innovation: A case study. *Nordisk Välfärdsforskning*, 6(2), s. 105–119. <https://doi.org/10.18261/issn.2464-4161-2021-02-03>.
- Røiseland, A. & Vabo, S. I. (2016). *Styring og samstyring. Governance på norsk*. Fagbokforlaget.

- Slettebø, T. & Van der Meij, R. (2018). Sosial innovasjon og tjenesteutvikling i barnevernet. I, W., Andersen, S. T. & Kane, A. A. (red.) *Handlingsrom i barnevernet. Muligheter og Schönfelder begrensninger for profesjonsutøveren*. Fagbokforlaget.
- Smith, D. E. (1987). *The everyday world as problematic: A feminist sociology*. University of Toronto Press.
- Smith, D. E. (2005). *Institutional Ethnography: A Sociology for People*. Altamira Press.
- Smith, D. E. & Turner, S. M. (2014). *Incorporating Texts into Institutional Ethnographies*. University of Toronto Press.
- Thornton, P. H. & Ocasio, W. C. (2008). Institutional Logics. I Oliver, C. & Suddaby, R. (red.) *Handbook of Organizational Institutionalism*. Sage.
- Thornton, P. H., Ocasio, W. & Lounsbury, M. (2012). *The institutional logics perspective: A new approach to culture, structure and process*. Oxford University Press.
- Turba, H., Breimo, J. P. & Lo, C. (2019). Professional and Organizational Power Intertwined: Barriers to Networking? *Children and Youth Services Review*, 107, s. 1–9.
<https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2019.104527>.
- Wadel, C. (2014). *Feltarbeid i egen kultur*. Cappelen Damm Akademisk.